

Apstiprināts:

"Baltijas Semkopja" Administrācija, Mērs Rīgas Kalku-eelā Nr. 14, Puhziņu Gederta un beedra grahmatu-bodē. Bejtam Rīgā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodīs. Zitās pilkštās: wifās grahm.-bodīs. Uj laukeem: pee pagastu-waldbem, mahžitajem, skolotajem, 2c.

10. gads.

Rīgā, 13. jūnijā.

Maksa ar peesūtīšanu par pasi:

Ar Beesitumu: par gadu 3 rubl., bej Beesituma 1 rubl. 60 kap.
Ar Beesitumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Beesituma 85 kap.
Maksa ekspedizijā un grahmatu-bodīs faneemot:
Ar Beesitumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Beesituma 1 rubl.
Ar Beesitumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Beesituma 55 kap.
Beesitums ween par gadu 1 rubl. 50 k., par 1/2 gadu 80 kap.

Studirajumus, 8 kap. par šķlu rakstu rindām, nem pretim S. Allunans, Jelgawā; Beepināš, Behtis; S. Segalls, Buntā, un administrācija, Rīgā.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ekspedizija atronās Mērs Rīgas Kalku-eelā Nr. 14.

Saimniecības nodala.

No krusas nosīti lauki.

Ja krusa usnahļ pehž labības pahrseedešanaš, tad ismeklē wifpirmās, waj pahrlausto siebru wahrpas ir semē eefstās, jeb ari waj tahs tikai wakigi gul us semēs un zaur siebreem ar faknem wehl stahw sakarā. Pehdeja atgadījumā leez lauku gluschi meerā, pat tad, kad neweens siebris wairš nestahw stahwu; drihs ween eewehrofi, ka stahdi nenomirfi, ka šula tek wehl arweenu, kaut ari lehnām, un ka groundi aug lehnām, zaur ko wehl arweenu uš mehrentu plauju war zeret. Bet kad siebri un wahrpas eefstās semē, tad newar wairš neko daudš zeret, un ja tikai preefš otras sehjas wehl atleef laika, tad labak ušae nosīto lauku un apsehj otrreiz, pee kam nosīta apariā labiba otras sehjas auglibu wehl pawairoš, jo ta ispiļda to pašču mehri, ar kahdu leetajam laukš mehslus.

Ja sem labības ir abholināš fehts, tad ar lauka noplaušanu pehž labības nosīšanaš zaur krusu nebut naw jakawejas, jo abholināš augš pehž tam jo rakšigak, un ja lauka nosīšana un noplaušana notika tikai labības seedu laikā jeb ihfi pehž labības pahrseedešanaš, tad war wehl arweenu uš pilnigu plauju zeret. Ja krusa usnahļ loti agri, tā ka daudš smalku abholina stahdinu top gluschi semē eefstā jeb no uhdens aistranti projam, tad abholināš jafehj otrreiz. Ja krusa usnahļ pehž labības pahrseedešanaš un ja labiba stahweja loti beeshi, tad abholinām zaur nosīto labību war tahdas pašas kaites rakšes, kā zaur weldrē gulofču labību. Tahda atgadījumā ja-apdomā it labi, kas šwarigakš, waj graudeem kaut nogatawotees jeb sehju kā lopu barību ušluhof, noplaut un tad uš abholina plauju gaidit.

Pahstū-stahdi neataug wairš, kad tos noplauj; tikai tahdi stahdi, kas nebija wehl attihrijufšeš jeb kas bija apspesfi, kas tāpehž pee plaušanaš mas ween tapa eewainofi, aug tahlak, tā ka no teem wehl war masu plauju zeret. Bet wihkeem un širneem, kad tee top eewainofi, aug ari pehž pahrseedešanaš is lapu kakti-neem jauni sari, kas wehl seed un auglūs neš.

Tapehž, ja krusa tikai wihku un širnu galotnes aplausufe un naw semē eefstufe, tad ja-apfktas pehž 6 lihds 8 deenahm un janolemj, raugotees pehž jauno šaru daudsuma un pehž agraka jeb wehlaka gada-laika, waj sehja wehl atstahjama, waj noplaujama. Plauja gan nebus wairš bagatiga, tomehr daudš atgadījumš ta atmetihš wairaf pelnās, nekā kad applahdeto lauku jo wehlu otrreiz apsehšim.

Rapšči ir loti wahrigi no krusas, kas tos šipri ween war eewainot, kaut gan turpat blakus stahwofčā labiba paleef ne-eewainota.

Ja kakti top eepreefš seedešanaš jeb ari pašā seedu laikā nosīti, tad wifšs lapu kaktinšs rodas jauni šarini, kas seed un graudus neš. Tomehr plauja naw wairš nekad tik pilniga, kā kad galwennais kaktis paleef stahwot. Pehž seedešanaš newar wairš nefa daudš darit, eewainotee stahdi neš tikai masumu un nepilnigus graudus. Bet tā ka rapšču plaujas laiks naw wairš tahlu, tad arweenu labak, ja teem ļauj nogatawotees, kaut ari krusa trihs zeturidakas butu nositufe, it ihpafchi šitakšs apgabalds, kur pehž rapšču eewahlfšanaš lauku arweenu wehl warehš preefš kahda otra stahda eewehrot.

Jaunās gowu beetes un zutura rahzerus krusa war tā fahst, ka tee newar wairš neaug. Bet lihds tam drihšam, kur tee wehl til masi, atleef wehl arweenu deefgan laika preefš lauka apstahdifešanaš no jauna. Ja rahzeri, tāpat ari kakti, jau labi parefni, tad tee aug ari pehž nosīšanaš zaur krusu, jo tee džen pa leelakai dalai jaunās lapas, pee kam wehlal ari pašas faknes aug refnakas, kas pee šcheem stahdeem jau tā kā tā tikai augusta beigās noteef.

Tāpat ari pee kartupeem lafši aug no jauna, un proti uš pašču kartupeku un faknu rehliņa, kas šchot laikā netop nemas leelakas.

Barības stahdi un plawas. Abholināš, barības sahle un barības mais aug pehž šipras krusas mas jeb ari neaug nemas wairš, tapehž tad ari arweenu labak, kad šchahdus laukus ahtri ween noplauj un noplauto feenu ischahwē, pehž kam nahlofča plauja bus jo bagatigaka. Tāpat jadara pee plawahm.

Ari kanepes un linus krusa apkaitē loti weegli, it ihpafchi pirmejās; kanepes neaug nemas wairš un lini gan džen pee semēs jaunās atwafas, bet tahs neder nekam. Tur nu newar nefa zita darit, ka semi, kas preefš šcheem stahdeem arweenu jo špehžiga fagatawota, usart un preefš kahda zita stahda isleetat.

Appinūs krusa apkaitē it weegli, bet tee nezeefš zaur to nemas tik daudš, ja tikai tos pareisi koj. Ja krusa nosit 3 1/2 lihds 5 pehdu garus jaunus stahdinus, tad tee jaisrauj wifš un ja-audšē jauni. Ja stahdi jau 6 lihds 9 pehdu gari, kad tos krusa nosit, tad šihga janogreeš wirš auglakās ne-eewainotās ajs, kura džen arweenu diwās jaunās šihgas, no kurašm tad war pehž wajadšbas weenu jeb abas diwās audset. Pee tahdeem appineem war wehl arweenu uš it brangu plauju zeret. Bet ja krusa appinūs nosit seeda jeb ari kad teem jau seedi aismetusšeš, tad newar wairš nefa darit un pametums jeb saudejums bus arweenu jo eewehrojams.

Ja no laukeem, kas zaur krusu nosīti, newar wairš nefahdas plaujas jeb ari war tikai masu plauju gaidit, tā ka semkopis apnehmees applahdeto laukus usart, tad rodas jo geuhšs jautajums, proti, waj no šcheem laukeem wehl kahds plawums tajā pašā wafarā panahkams, waj nē, un ko lai ar tahdeem laukeem eefahf. No krusas nosītos laukus warehš jo labak otrreiz apfehst, no otra sehjuma warehš jo drofchal isdewigu plauju zeret, jo agrak krusa tos bus nositufe un jo šitakš weetigais klimats. No leela šwara ir, ka otrreifeja lauka apsehššana jeb apstahdifešana notiktu jo ahtri, kamehr semē wehl netruchst drehgnuma.

Ja krusa usnahļ maijā jeb jūnijā fahlumā, tad laukus war wehl apart un no jauna ar feschlanfču meefcheem, wihku ausahm, lineem, ahtrajeem širnišcheem, wafaras rapšcheem, kā ari ar kanepem apfehst. Tāpat ari tahda lauka war wehl agrinūs kartupekus, zutura-kā ari gowu-beetes un kaktus stahdit.

Julija mehnefi no krusas apstius laukus war usart un apfehst ar baltajeem rahzerneem, barības wihkeem un širneem, griķeem un baltajahm šnepem preefš sakas barības. Wihds mehnefča widum war wehl stahdit gowu beetes un kaktus; griķi war wehl nogatawotees; war feht ari Zahnu rudis, no kureem lihds rudenim isaug it branga šaka barība un kurei tāpat ari nahlfčā pawafari maija mehnefi, isdod it šuplu plauju.

Augusta eefahlumā nosīti laukus gan wairaf nekās neatleef, kā apfehst ar seemas rudseem waj kweefcheem preefš nahlofča gada plaujas.

Zahnu rudis top rudeni noplauti, nahlofča gada tee waj nu nogatawofahš jeb ari top atkal tā šaka barība isleetata. Ja Zahnu rudis grib tikai tā šaku barību isleetat, tad ir loti labi, kad tos šajauz ar infarnat-abholinu. Griķi ween neder preefš barības. Ja seme naw trefna, tad war uskaišit guano waj Šchiles šalpetri, jeb ari lauku drehgnā laikā ar futraju aplaistit. Krušas nosīti laukš semkopim ja-apstahda ahtri un jaglahj, kas wehl glahbjams.

Sahle šarp abholinu.

Sahles sehšanaš šarp abholinu war tikai eeteift, tapehž ka kusioni, kas abholinām kauni, sahles neaišteef. — Bet sahles un abholina jaulšana ari zitu šwarigu eemešlu dehl loti teizama. Abholināš aug pee tam šakās un tihrakš, tapehž ari lopeem daudš wefeligakš un gahrdaš. Bej tam wehl pee neišdewiga laikā ar

sahli fehts abholināš isdodas arweenu labak, nefa tihrs šarkanais abholināš. Ja ari abholināš isfalsi, tad tomehr sahle paleef. Ja aukšs pawafaris un abholināš augšchanaš paleef eepafak, tad tomehr sahle aug. Šitā pawafari abholināš aug loti špehžigi, tā ka sahle top šipri aptureta, bet jo brangafa sahle bus tapehž pee otrā plawuma. Bej tam wehl zaur sahles peejaufšanaš barība ir labaka. Abholināš fatura wehl seedu laikā loti daudš šlahpefli faturofču weelu, bet šlahpelli nefaturofču weelu tajā masaf, nekā lopu barībā wajaga. Ar tihru abholinu baroti lopi dabon pahraf daudš olas baltuma (proteina) weelu, kuras lopi wilmigi neisleetā, barība top isšchehrsta. Weidsot šarkano abholinu ar sahli war wehl tahda semē audšinat, kas preefš tihra abholina par weeglu; tapehž ari abholinu ar sahli kopā war pehž daudš ihfaka laikā feht atkal tā pašā laikā, nekā tihru abholinu ween, tapehž ka tihrs abholināš isfuhž apofšgrunti wairaf, nekā ar sahli kopā, kaut gan ar abholinu un sahli kopā apfehšs laukš isdod wairaf barības, nekā ar tihru abholinu apfehšs laukš.

Bej šchee labumi panahkami tikai zaur beesu sehju un tapehž mehš dotum padomu, lai uš weenu defetinu semēs pee wideja sehlu labuma nem:

- 1) labā abholina semē 40 lihds 60 mahrz. abholina, 50 lihds 75 mahrz. sahles;
- 2) widejā abholina semē 30 lihds 40 mahrz. abholina, 60 lihds 75 mahz. sahles;
- 3) šlitā abholina semē 20 lihds 25 mahrz. abholina, 75 lihds 120 mahrz. sahles.

Pee šchi maišjuma, kas noteef ar to širnu, lai dabutu jo daudš feena jeb šakas barības (sehlas) jānem, it ihpafchi ja sehjuma leetšana tikai uš 1 waj 2 gadem aprehkinata, tahda sahle, kas ahtri, gara un špehžigi aug un wairaf loti eenešigu plauju isdod. Pee tahdas sahles peefšaitama Frantfču un Štaleefču rai-sahle, plawu šmilga un timotinfš.

Qaba smehe preefš šchindelu jumteem.

Frieslandē mehds šchindelu jumtus un ari zitus šokus, kuras grib no ahtras puhšanaš isfargat, diwi reifas no weetas ar karstu almina darwu labi nosmehret un tad tulin ar plahnu kahrtinu loti šmalši farihwetu, isfjatu keegeku pulweri nokaišit. Jau pehž mas deenahm jumtu jeb zitu šoku aplahj loti zeeta masa, kas šoku isfargā neween no drehgnuma usamešanaš, bet ari no uguns breefmahm, it ihpafchi, ja smehešanaš pehž kahdahm deenahm atjauno un atkal til daudš keegeku pulwera uskaiša, ka tas darwu pilnigi aplahj. Šolandijā ta gluschi parasta leeta; tur nosmehrē ar šcho masu ari lopu kaktu, brandwihna dedšinatawu un alus bruhfču baltus. Šif drofchi tahdi jumti un tahdas feenas pret uguni, no tam waram pahreeginotees, kad tā apstahdatu šchindeli eemetam uguni. Šchindelis aifdegās loti geuhki un kad ari aifdegās, tad kwehlo tikai, bet nekad nedeg ar leefmu.

Samaitata sweesta pahrlabofšana.

Sweestu, kas zaur ilgatu stahwešanaš tapis šlitā un dabujis nelabu garfču, war šchahda wihš pahrlabot: Sweestu isnem is trauka, kura tas stahwejis, eeleef gabaleem kehnes peenā, is kura patlaban jaunu sweestu isnehma, kul to tajā kahdu laiku un apstahda tad wehlal gluschi tāpat, kā patlaban isgatawotu sweestu. Kehnes peenš ir pehž tam wifas nelabās sweesta ihpafchi-bas peerehmis un der tikai zuhlu baribai, kamehr no jauna pahrehehetais sweests ir pušlihds labs. Ja sweests jau pašā eefahlumā labi isstahdats, tad sweestam par widu war eetaifit ari dobiti un pehdejo beeschi ween peeleef ar tihru aukstu akas uhdeni. Tahda wihš sweestu war labi ilgi it šrifču usglabat.

Weselibas padomneeks.

Bahluma fehriga.

Bahluma fehriga rodas zaur farkano asnu kermenischi masinaschanos. Aninis ir eedseleens schisthums, kura mineteer farkanee asnu kermenischi peld un zaur kureem aninis dabon farkano krahfu. Jo masaf scho asnu kermenischi, jo bahlakas aninis, un ta ka zaur asnu un ahdas krahfu ari meefas krahfa rodas, tad faprotams, kapehz zaur asnu pohrgrosifchanos ari zilwela ifflats pahrmains, kapehz pee bahluma fehrigas abreja, tapat ka ari mutes ahda bahlata, nefa pee weseleem zilwekeem. Aninim truhst wajadfiga skaita farkano asnu kermenischi! Saugam ahritu palihga, tas atbild: „Zuhfu asnim truhst dsels, Zums jabrauz us peldetaru, jadsee dselsi faturofchs uhdens.“ Ehrmoti. Mehs fakam, ka asnim truhst asnu kermenischi, ahrits atkal fala, ka asnim truhstot dsels. Wet abi isteizeeni tomehr gluschi pareisi. Aninim truhst dsels tapehz, ka farkano asnu kermenischi dsels atrodas, un ja nu asinis masaf farkano asnu kermenischi, tad sinams ari masaf dsels.

Ziologija ir peerahdijufe, ka asnu kermenischi rodas leefa, un patologija jeb flimibu siniba aprahdijufe, ka zaur dselsi leesu war pamudinot, farkanos asnu kermenischi wajadfiga mehra isgatawot. Ta tad tagad faprotam, kapehz ahrits dselsi parakfia, lai truhstofcho dselsi asnim atdotu.

Bahluma fehriga ir feeweefchu flimiba, bet brihscheem ta eerodas ari pee puifahm. Ahrits schis flimibas sinā reti kad war alotees, bahlā ahda jau siipri ween friht azis. Wet ar bahluma fehriga ir wehl zitas kaites faweenotas, sirds pufstschana un dwaſchas truhziba, kaites, no kura hm flimneefi siipri bihtas. Sirds pufstschanas eemeflis ir sirds nerwu fatrizinofchana zaur nepilinogahm asnim, dwaſchas truhziba rodas zaur fshabelleka usremfchanas masinaschanos asinis. Sarkanee asnu kermenischi ir dwaſchofchanas widutaji; ja to masaf, tad meefa newar deefgan fshabelleka eektuht un plaufchās eerodas juſchana, ko mehs par dwaſchas truhzibu dehwejam; pee tam plaufchās zenfchās, zaur ahtraku dwaſchofchanu wairaf fshabelleka eedwaſchot, un zaur to tad rodas dwaſchas truhziba, t. i. mums ahtri ween ja dwaſcho un tomehr juhtam, ka dwaſchas truhst.

Bahluma fehrigas zehloni, t. i. kapehz leefa waja-dfiga mehra farkano asnu kermenischi neisgatawo, naw sinami; daschi domā, ka fliftis gais un flifta bariba pee tam wainiga, bet peedfihwojumi peerahda, ka lauzineezes pee bagatigas un wefeligas baribas tikpat beefchi faflimst ar bahluma fehriga, ka pilfehnteezes pee labas waj fliftas baribas. Dihdi schim ne pee weenas flimibas wehl naw ideweese, pamato zehlonus isdibinat un pehtitajeem us mediziniſka laufa stohjas tikpat leelas geuhtibas zela, ka zilwezes eefahkuma pehtitajeem.

Ir flimibas, kas turpinajas meenigi zaur pahrmefchanu no weena radijuma us otru un kuru zefchanahs it ihpafchi tapehz neisprotama, ka tahm tatschu wajaga but eefahkuma. Ja nemaldamees, tad talmuds faweeem peekritejeem it prasti ifflaidro scho mihtlu, stahstidams, ka flimibas pafaulē zaur Deewa lahfu nahkufchās. Wet nemaf newajaga but talmudifham, wajaga tikai alkli us bihbeki, pakautees, lai waretu tizet, ka Deewā flimibas pafaulē tapat eefahdijis, ka pirmos zilwefus, pirmos kufstozus un pirmos stahdus un ka muhs flimibas pahrmahza, kad grehtojam. Sinama leeta, ka Gewa ahholi tosdama ari pee flimibahm wainiga, mehs teefcham wehl tagad dshwotum paradiē, ja wira schi grehka nebutu padarijufe, tas ir: mehs dshwotum dabigi, nedshstos pehz kahrumeem, kas nerwu sistemu fadragā un fulas famaitā un flimibas ne-eeſpehtu nefa pahrmuhfu garu un pahrmuhfu meefu. Paradijes flaitstules nebutu nemaf par gaelajibu un par asnu truhzibu schelofufchahs un ahriti nefuhtitu nebuti fawu flimneeku peldeetes, un wihreem nemaf nebutu no jaungada rehlineem jabaidahs, tee waretu katra gada galu fagaidit ar meerigu prahtu, bes nerwu sistemas aiflufstinaschanas. Wet tas nu ir reisi tā un mums pazeetigi japanes, ko muhsu preefchagahjei noſeegufchees un ko mehs nefpehjam pahrlabot. Par laimi mums wehl stahw sinibu pehtijumi pee rokas un fshuhfla, kas no pat teem laifeem wehl dshwo, butu jau fen uswareta, ja toi wehl pahraf daudj peekriteju nebutu. Mehs nesinam, kura flaitstulei wifviras bija bahluma fehriga, bet ka ta ar paradises fshuhfla dshwoja draudhibā, to gan tizam un wiraas nabaga pehznahjejeem tapehz jazeefch; ka wira paschi flimibu dšewdinofufchi zaur atſchagarniflu dshwi, naw domajams, jo redsejahm, ka pat puifas un laulu meite-nes ar scho fehriga fahrgfi. Wet bahluma fehriga palihdi dsels un fpehziga bariba, bet par wifahm leetahm meeriga dshwe. Jaunkundsem tahda atgadijumā newajaga weefbas apmeklet un romanus laht. Puifahm newajaga tik ilgi, kamehr tee wehl bahlfehrdfigi, skolās apmeklet un kalpones wajaga no grehta darba atswabinat. Kabdu dsels preparatu lai leeta, to noteiks ahrits.

Ka aif ahritā muguras us wezu feewinu padomeem nedrihtfi flaufitees, to katriis prahtigis laſitajis fapratihis patis. Algadaas gan, ka ahritā padomi nefa nepalihdi un tad ir weza bohbinā arweenu tas falmā, pee kura flifhons peekerās; bet ardomā, ka flimiba, kad tai ari nefaas nelihdi, reisi tomehr apstahjas, un tapehz pat ilga flimofchana nedod nekahda eemefla, par ahritā mahflū un sinafchanahm fshaubitees.

Aninis ir it fawada ſula un weza bahbinā to nebut neprot pahrlabot, bet war tikai fagahnit.

Loti lads libdsfelis pret bahluma fehriga ir Blauda piles. Wiraas pafahw if fehrfahbas dsels un ogkufshba kalija. Us apteekaro ſihmites jauſreakfia tā:

Ferr. sulph., Kali carbonic. e Tartaro ana 15,0 Tragantb. q. s. ut f. pil No. 120.

No schim pilem nem diwi reijas deenā pa trihs pilem. Pee tam ehd fpehzigi un ufturees wefeligā, tihra gaisā. Pee bahluma fehrigas beefchi ween wehders naw lahribā. Dsels preparatus newar fagremot un tapehz tee ari us leefas nedara nekahda eefpada.

Blauda pilem nu wajaga wehdera kaites nowehrit un tā fatot diwas muschas us reisi noſit. Wet atgadā, ka neweens libdsfelis nepalihdi, un tā tad ari ir atgadijumi, kur Blauda piles nefa nelihdseja, bet dsels preparati gan palihdseja.

Wes farkano asnu kermenischi truhzibas pee bahluma fehrigas aninis ari zaur to ir pahrgrosifschahs, ka asnu uhdent (serumā) olas baltuma daudjums naw pafahwigs; weenreis ta tikpat daudj, ka wefelās aninis, otrreis masaf, bet reti kad wairaf. Zaur asnu pahrgrosifchanos ari nerwu darbiba pahrgrosas, flimneefi zeeſch brihscheem galwas fahpes, brihscheem tam auſis ruhj, brihscheem tas ahtri duſmojas un brihscheem atkal ir noſumis. Wet wifas schis kaites pafuhd, kad pamata flimiba ir nomahkta.

Tas ari butu wifas, ko par bahluma fehriga wifpahrigi war teift. Ja gribetum wairaf runat, kad wjadsetu fahkt pshpat, bet preefch tam mums naw ne telpas, nedf ari laifa.

Wifpahriga dala.

Par Latweefchu elementarskolu dibinofchana Riga.

Nahloſchaj Rigas pilfehntas weeteeku fapulzei bus jafpreeſch par pilfehntas waldes preefchflikumū, dibinat Riga 2 elementarskolas ar Latweefchu mahzibas walodu, weenu preefch puifeneem, otru preefch meitenem.

Schaf leeta „Ztg. f. St. u. L.“ pafneedi fshahdas ſhktas sinās.

Jau 1880. gadā pilfehntas walde tizis aiflufinatā jautajums, waj nederetu Riga dibinat Latweefchu elementarskolas. Wet pilfehntas walde torei wehl efot gribejufe nogaidit laufchu flaitifchanas isnahkumus, lai pehz teem waretu spreeft, waj Latweefchu elementarskolas Riga pateeſi wajadfigas. Schim domahm peekritufe ari Rigas skolu kollegija. Pehz tam, kad laufchu flaitifchana 29. dezebri 1881. gadā notikufe un wiraas isnahkumi 1883. gadā bijufchi iffludinati, skolu kollegija 17. februarī 1883 zaur rakstu lufufe pilfehntas waldei preefchā, dibinat Riga 2 pilfehntas elementarskolas ar Latweefchu mahzibas walodu, weenu preefch puifeneem un otru preefch meitenem. Wet pilfehntas walde toreis wehl gribejufe nogaidit Rigas skolu ismeklejuma panahkumus, kurfch februarī 1883 tizis isrihtots no flaitifstās lomifijas. Kod ari ſchee isnahkumi, zil tahlu tee ſhmejotes us Latweefchu elementarskolu dibinofchana, tagad efot pilfehntas waldei sinami, tad warot wifu ismeklejumu isnahkumus schaf leeta apſihmet ihsumā ar fshahdeem flaitkeem.

Laufchu flaitifchanas laifa Riga bijufchi 6293 behrni, kas no 7 lihds 15 gadu wezi. No teem februarī 1883 atradufchees ſchejeenes elementarskolās 1933. Ja nu wehl flaitot, ka bes ſcheem daschi wehl dabunot mahzibu mahjās, waj ari atrodotees aprinka skolā waj gimnastija, un ja pee tam eewehrojot, ka flaitis 6293 apfneedit atonus Latweefchu behrnu gada gabjumus, kamehr elementarskolās normalkurs pagehrot tik 3 gadus, tad isnahlot, ka Latweefchu behrnu, kas apmeklē elementarskolās, loti daudj.

No augſchmineteem 1933 behrneem atradufchees Wahju elementarskolās 1457, Kreemu elementarskolās 278 un Latweefchu elementarskolās 198.

Skolas ar Latweefchu mahzibas walodu Riga bijufchās ſchahdas: 2 elementarskolās (mahzitaja Waltera skola un Jonatana beedribas skola), 1 luteru bairnigas skola, kura mahziba teefot sneegta Wahju un Latweefchu walodās, un 3 greeku-pareiftizigas bairnigskolas, kuras mahzot kreewifli un latwifli. Weidſot ari tai no Latweefchu labdarifchanas beedribas ufturetai meiteku ſko-

lai efot latwifli mahzibas waloda, bet ſchaf ſkolai efot aprinka ſkolās kurs. (Elementarskolu Riga pawifam 92.)

Pehz wifseem augſchmineteem flaitkeem newarot ſchaubitees, ka Latweefchu behrneem Riga ne-efot deefgan eefpehjam, apmeklet elementarskolās, kur mahziba teem tiktu sneegta wira mahtes walodā.

Tahlat pilfehntas walde ſawā preefchflikumā wehl ifflaidro, ka behrneem derigati dabut mahzibu ſawā mahtes walodā, nefa ſweſchā, kuru tee neprot, ka Latweefchu behrneem efot loti derigi, eemahzitees Wahju un Kreemu walodu, un to warot wiflabati panahkt, kad Latweefchu behrns apmeklejet ſkolu, kur ſweſchā waloda netik mahzibas preefchmetis, bet ari mahzibas waloda. Tomehr pilfehntas walde domā, ka ſchaf ſinā nederot ne weena peefpeeft un ſchim brihscham peefpeefchana noteefot zaur Latweefchu skolu truhkumu.

Waj Rigas Latweefchu eedfihwotaji paschi pateefi wehlotees Latweefchu elementarskolās, par to pilfehntas walde nenemahs spreeft. Wira tik uſtrahda, ka Latweefchu laifrakſti to apgolmojot, un ka tagad pafahwofchās Latweefchu elementarskolās efot pilnas. Peedfihwojumi nahlamibā peerahdifchot, waj tahdu ſkolu wajadiba pateeſi teefot fojuſta.

Gewehrojot wifu to, pilfehntas walde tad peekritufe augſchminetam skolu kollegijas preefchflikumam, un kopā ar skolu kollegiju isſtrahdajufe flaitutus, mahzibas planu un idewumu aprehknu preefch jaundibinajamahm diwi ſkolahm. Tik par weenu punkti pilfehntas walde newarejufe ar skolu kollegiju meenotees. Proti pilfehntas waldba ſkolu flaitutu § 13 nofajijufe: „Abās ſkolās teel usremti tik Rigas eedfihwotaju behrni, kas naw jaunaki par 8 gadeem un naw wezaki par 13 gadeem.“ Skolu kollegija turpretim negribejufe, ka tahdi behrni, kuru wezaki naw Rigas eedfihwotaji, butu atraidami. Wira gribejufe tik Rigas eedfihwotaju behrneem dot preefchrofu, bet ja pehz wifu Rigas behrnu usremfchana wehl atlitu ſwabadas meetas, tad ſkolu kollegija grih atkaut ari zitu behrnu usremfchana. Wet pilfehntas walde palikufe pee ſawahm domahm, bihdamahs, ka ſchinis ſkolās nefanahktu pa daudj lauzineeku behrnu, tā ka Rigas pilfehnta butu idewufe ſawu naudū preefch lauzineeku behrnu ſkolofchanaas.

Idewumu aprehkniis ſahahdā wifse: Gada idewumi efot aprehkinati preefch puifenu ſkolās us 1613 rubleem un preefch meiteku ſkolās us 1663 rbl. Tā tad par abahm ſkolahm kopā jaisdod 3276 rubli. No ſkolās naudas, flaitot us katuru skolu 30 maſfajofchu ſkolenu un 20 Wahju mahzibas dalibneeku, eeahkſchot 560 rbl., un tā tad pilfehntai butu japeemakſā 2716 rbl. par gadu. Bes tam wehl preefch katra ſkolās pirmās eetaifis, pehz ſkolās kollegijas aprehkino, efot wajadfigs 400 rubl.

Japreezajas, ka ſwarigais Latweefchu ſkolās jautajums Riga reis fahzis kufteetes.

Daschadas sinas.

No eefſchfemes.

Milſigi konzerti faweenoti pee ſinameem laudim ari ar milſigahm flahpem. To eewehrojahm isgahjufchā reifa pee milſiga konzerta, ko faweenotee kaza-mufikas lori irihloja Wehrmaxa dahrsā. Nahku, tā ap pulſten 9 wafarā, pa kalku eelu, eeraugu pee Stocka reſtorajijas us ſtuhra leelu druhimu laufchu — ap lahribas uſtraugu un apfargataju. Slahpes tam bij til leelas, ka mehle bija it ſihwa, un kahjas wehl nepalkaufgaka. No flahpem gabdamees tas usgahlahs kahdam jauneklim wifū. Saprotama leeta, ka eelu puifahm bij leelu leelās gawiles un ſwilpſchana, kamehr no peenahzigas pufes nejauko flatu, zaur godojamā kahrtibneeka funga aifbihdifchana nobeifsa. Par kahrtibneekem, jeb labaki fakot, par dahra ſehtas apfargatajeem bija peenemti kalpotaji, bet ſchis kungs bija weens no teem, kam pafcham kahrtiba jauſrauga un kas augſtaku ſtahw par ſemalajeem kahrtibas uſtraugeem.

Widſemes landtags treſchdeen ezehlis par landrahteem: Jgaumu dala — ſenato landmarſchalu kombarfungu S. f. Boeku Kerſelē, un Latweefchu dala — S. f. Stryku Arakſē. Widſemes muifchneeku matrikulā usnemti: aprinka-teeſneſis J. G. f. Knieriemis Muhrmuifchā un bijufchā majora f. Numerfa adoptiw-behrni f. Bunge.

Widſemes landtags, ka „Rig. Ztg.“ ſimo. Rigas afli isgihhtibas institutam noſpreedis 600 rbl. leelu palihdibu, un proti, 300 rbl. no riteru un 300 rbl. no ſemes kafes.

Kaugeres froga krodineeks R. N., Karlsbadē, areſtigi apzeetinatā un nodots drugu-teeſai, tapehz ka pretojees weetigās poligijas waldes pawehlem, turejis ſawu

frogu peh3 nofazitā laifa (peh3 pulksten 12 nafti) wata, peeturējis laudis beš pašem un draudejis ar usbruceenu weetigajam wezafam waktmeistarom, kas tur nonah3is no augstās waldibas nolemtos 50 kap. eefafet no ahr-pu3geem priwat-lauidim, kuzi juhrmalā ukturas ilgak, nekā 14 deenas. Agadijums nebutu patš par ņewi wifai eewehrojams, bet nofchēlojama leeta, ka zilweš irahda du3fchibu un pahdrofchibu reisahm pawifam neweeta.

Limbaschu pufe. Schini pawafari bija ņemlojpeem deefgan ņawi lumelini jafwihdina, kamehr dabuja ņemi peenah3igi i3frahdat; jo aramā laikā beechi bija ņipri3 leetus, tā ka ņematās weetas ņeme tahda pate flapja bij jaufae, kas ņehlal, faufajam wehjam pubfchot, fakalta. — Rud3i, wifpah3igi ņemot, wifai plahni; tika augstākās meetas ir tā pa widam. Agrati ņehteem lineem usmetufchees ma3i ņufaini3chi, kuzi lineem pirms lapinas tihri robainas noehd. Schodeen, 7. juni3, u3lija ņipri3 pehrkōna leetus, warbut ka ņufaini pajudis. Zita wafaraja ņehja ir ņmuki u3dihgufe. Wehlokos meechus wehl ņhini nedelā beidsam ņeht. J. Gargail3.

28. maijs Weetalwas labdarigā beedribā.

Brihwi pluh3i ar tautas dseju.
Tautas gars un d3ihwiba;
Gan pa kalnu, gan pa leju,
Slawenajā Latwijā.

Ir dihwaini ir klau3itees ņent3chu ņwehtku aprak3tus; it ņehbli ir, atminotees ņent3chu ņwehtku brihwibas ap-robefchojumu un tautas dseefmu ņlazu apturefchanu, ņawā plafchi pluh3ofchā gaitā. — Bet Latwju ņirdis pazekas atkal it lih3imi d3ihwā dwa3chā, d3irdot tautas dseju ra3henajās ņlōzās pluh3tam ir bahtelizu un ņelten3chu aug3iziladamahm kru3tim. — Tautas gars jau atd3ihwojās. Pufchotais un Gudrona jau tautu godā zel un Ribga jau i3lej dseefmu garu u3 daitajahm dseedatajahm di3chaneem dseedatajeem!!

Ar ņchahdu d3ihwu garu, ar ņchahdeem eefpaideem muh3us apbalwoja di3hani ra3henā Weetalwas labdarigā beedriba. Šchā gada 28. maijā minetā beedriba i3rih3loja laizigu konzertu Weetalwas pagasta ņkolās telpās. Bija ih3ta ņwehtku deena, ori laiks bija wifai labs un jauks. Likās, ka pate dabas mahmukina gribeja atlihd3inat beedribai gruh3tos publi3us. Beedribai naw wehl ņawa nama*), kadehl i3rih3lojot konzertu ar ņlaweeru pawadijumu, bija jai3lud3ahs telpās, kuzas eewehrotu publi3as wairumu. Par derigahm at3ina Weetalwas pagasta ņkolās telpās. Atkaija preefch konzerta tifa luh3ta no draud3es preefchneeka, kas neidewa, bet gan wehlatu zaur aprunafchanos ar weetigo ba3ni3lungu atlahwa. — Abeem daud3 pateizibas par to! — Lai gan noņawejufehs laiziga konzerta i3fludinafchana un ziti ņchēhr3ki wifai ņlahdeja, tomehr apmekletaju bija bagatigi deefgan. — Konzerte idewahs teizami. Loti rets haudijums bija laba dseedafchana ar i3weizigu ņlaweeru pawadijumu. I3chiganu rapfodija, kas ņastahdita no Bekera ņeptind3 dseedajumd3, bija kas rets muh3u — lauzineeku auk3m. Šchi — i3chiganu rapfodija — i3dseed i3chiganu d3ihwi un burwigos tehlu3 ņem ņirma-jeem o3oleem mehnefcha eh3nā; i3chiganu di3chumu un ņuhtrumu, wezemu pe3te3ofchānu un jau3chānu ap ugun3 kuru, lumeku di3chānibu, tā ari kapene3, ņwe3chumā k3ih-3chānu un wifu, wifu i3chiganu ņad3ihwi, dabu un ihpa-3chibas. Tad pa ņarpām dseed i3l3iti un bariton solo. Deefcham kas rets un bagatigs haudijums klau3tajeem. Wif3 konzerts idewahs tā, ka at3ahja labu — dihwainu un a3grahbofchu eefpaidu. Lepfchewiza lga ņolo preefchnefumi at3ahja pilnigu at3iau. Wif3 konzerts rahdija muh3u dseefmu mi3totajeem, ko war ņafneegat dseedafchanas mah3kla zaur zentibu. Zere3im, ka zeeni-3amais Lepfchewiza lgs muh3 nea3mih3is ari turpli-3on. — Weetalwas labdarigās beedribas dseedataju kōris atkal i3rahdija ņawu brafchibu un ņpeh3ibu daitajā dseedafchanas mah3klā. —

Peh3 konzerta bija i3eefchana ņalumās Od3eenas Aparanu ihpa3chneeka Bumbera lga nowadā, jaukā — dejai un ņwehtkeem labi eegro3itā bir3talā. — Swehtku gahjeens bija kup3is un tika pawadits no jauna ragu mu3ilas forā. Reptinas trihs wer3is gara3is gahjeens bija loti patih3ams, tika par mu3iku javeemin, ka jaunajam korim deemschehl lih3i ar apu3tuli Pahwila bij janopuh3chās: „Mums gan ir tā gribe3chana tā laba, bet truh3it i3darifchanas“. Zere3im, ka jaunais kōris eefpeh3inafees un eewingrinafees ņawās peenah3umd3 un ņpeh3ehs ap Zahneem Weetalweefchus apmeerina-3ofchaki. —

Ne3tatidamees u3 ņeidsamo ņemes darba laiku, Bumbera lgs bija darijis wifu, lai butu weefem ih3ta omu-3iba un patih3amiba. Bija ari gan lah3s pah3is froga warōnu — i3 tahleenes ņche ņrahdadānu amatneeku, — tomehr ih3nā lah3tiba netika nekahdi trauzeta, jo ap-3aunoti no publi3as, tee pa3chi i3ņagahs i3 ņwehtku dalib.

*) Tagad beedribai zerbās, tikt ņee beedribas nama. Weeta preefch nama jau ir, itai ja3erās ņee darba.

neeku widus. Ne3aprotams, kas gan par preeku, lah3as laupit, lai butu ziteem par peedau3igu reebekli! —

Ja nu eewehrojām, ar zil gruh3tumeem ņemju beedribohm jai3hnas ko i3rih3lojot, tad gan ņajeh3im zeenit wihrus, kuzi ne3 upurus preefch ņchahdeem i3rih3lojumeem. Preefch 28. maija haudijuma peeder nenolee-3fams gods un daud3lahrtigās pateizibas Weetalwas labdarigai beedribai, Lepfchewiza lgam un Bumbera ar Silina l. k. — Šcheem kungeem, no daud3 pufem ņa-3u3tās pateizibas i3te3dam3, zeru un no wifas ņirds weh-3lejos, ka wizi neleegs ari u3 preefchu laipnu palih3ih3ibu labdarigam mehrkam un ka Weetalwas labd. beedriba neliks mums ilgi gaidit peh3 jau3ahm, prah3tu un garu pazilajofchahm dseefmu ņlōzahm. Beedribai, kas prot eeguht tahdus panah3umūs, waru tika i3ņautt:

Beedriba, Tu djeedataja,
Dseefmu gars lai pah3 tew pluh3!
Muh3u ņirdis remdini,
Tautas brah3us beedrimi!

Strādons.

Par ņemneeku mantibas ap3ah3keem VIII. Zeh3u draud3es teefas apgabala „3tgai f. St. u. L.“ preefch-3it3 ņchahds ņlōzums: Be3 ma3ā Walfas laupagasta pee 3chi apgabala peeder i3chētras draud3es: Chweles, Luga3chu, Chrgemes un Trifates, kas ņastahw i3 29 mu-3i3chahm, 4 mah3itaju mu3i3chahm un 30 pagasteem. Rahdā mehrā pagastu manta peh3ejās trihd3efmit un ņewi3chi peh3ejās diwd3efmit gadd3 wairojufehs, par to kore3pon-3dents pa3needs ņchahdus ņlāit3us, kuzus tas, ka patš ap-3alwo, eeguwis i3 drofcheem weetigeem awoteem.

Pagastu lah3d3s bija:

	pawifam	u3 ņatru wihrēfch. dweh3.
1855. gadā	8,515 rubl.	1 rubl. 8 kap.
1860. „	11,053 „	1 „ 36 1/2 „
1870. „	37,642 „	4 „ 55 „
1880. „	59,722 „	7 „ 33 1/2 „
1883. „	56,574 „	7 „ — „

Ka pagastu manta 1883. gadā bijufe ma3aka, nekā 1880. gadā, tas i3flaidrojotees zaur to, ka pagasti pir-3ufchi ņemi un buhwejufchi daud3 pagastu, ņkolās un nabagu namu.

Tapeh3 tad ari pagastu magastinās, kuzās peh3 li3uma u3 ņatru wihrēfcha dweh3eli wajaga but 1 i3chēwertam ņeemas labibas un 1/2 i3chēwertam wafaraja, ņchā laikā nenotikufe nekahda leela pahrgro3ifchānāhs. Ari wihrē-3chu ņlāit3 peh3ejā laikā ma3 ween pawairojees. 1855. gadā ņchā apgabala bija 7871 wihrēit3. 1883. gadā — 8031. Magastinās bija 1883. gadā 7393 i3chēwertu ņeemas labibas, — rud3u — tā tad dru3izir ma3ak, nekā peh3 li3uma wajad3eja but, bet to teefu atkal 14,049 i3chēwertu wafaraja, jeb 10,008 i3chēwertu wairak, nekā peh3 li3uma wajad3eja but. Ja i3chēwertu rud3u ap-3eh3ina tika 7 rubl. 50 kap. un i3chēwertu wafaraja tika 4 rubl. 50 kap. dahrgi, tad magastinu labibas weh-3tiba jau itaifa 118,668 rubl., jeb 14 rubl. 68 kap. u3 ņatru wihrēfcha dweh3eli.

Be3 tam wehl pagasti peh3ejās diwd3efmit gadd3 ir nopirufchi 13 gan leelafas, gan ma3akas ņemneeku mah3as, kas ma3ās lih3i 26,000 rubl., un tas itaifa atkal pa 3 rubl. 22 kap. u3 ņatru wihrēfcha dweh3eli.

Pee tam wehl mineteem 30 pagasteem ir pa da3ai it brangi pagastu un ņkolu-nami, pawifam 23 muhra un 9 kōka magastinu eh3as un wairak nabagu-3namu, kuru wehrtiba gruh3ti no3afama.

Tā tad minetā apgabala pagastu mantu waretu ap-3eh3inat tahdā wi3fē:

	pawifam	u3 ņatru wi- rēfcha dweh3.
Nauda, kas pagastu lah3d3s	56,574 rubl.	7 rubl. — kap.
Pagastu magastinu labiba	118,668 „	14 „ 68 „
Pagastu grunt3 ihpa3chums	26,000 „	3 „ 22 „

Kopā 201,242 rubl. 24 rubl. 90 kap.

Semneeku priwat-ihpa3chumā minetā apgabala bija 620 klau3ibas-ņemes mah3as, kuru i3plati3ums i3-3taifa 15,013 dahlderus 26 grafchus. No ņchihm 620 klau3ibas-ņemes mah3ahm 1883. gada beigās ņemneeki bija nopirufchi 469 mah3as, 11,501 dahlderu 29 gra-3chu leelumā, un be3 tam wehl 17 mu3i3chu-ņemes mah-3as, 493 dahlderu leelumā; tā tad pawifam 11,995 dah-3derus 2 grafchus — par 1,947,146 rubl., jeb zaur-3mehrā 162 rubl. 33 kap. par dahlderu. Wi3dahrgako zenu (183 1/2 rubl. par dahlderu) ma3faja Chweles draud3ē wifma3ako (154 1/2 rubl. par dahld.) Trifates draud3ē. Chrgemes un Luga3chu draud3ēs ma3faja zaurmehrā 157 1/2 lih3i 161 rubl. par dahlderu.

Be3 wehl nepah3dotahm 160 klau3ibas-ņemes mah-3ahm — no kuzahm ņhini gadā jau atkal laba da3a eepir3ta — ņemneekem ir wehl gandrih3 wifas apgabala mu3i3chu-ņemes 432 ņaimneezibas i3nomatās, kuru i3plati-3ums itaifa 12,693 dahlderus 54 grafchus. Mu3i3chne-3keem ir pa3chu leetafchānā tika 106 ņaimneezibas, 4,898 dahld. 5 grafchu leelumā, jeb 38 un 1/2 procentes, ka-

mehr nomneeki pah3walda 326 ņaimneezibas, kuru i3plati-3ums itaifa 7,795 dahld. 49 grafchus, jeb 61 un 1/2 procentes no wifas apgabala ņrahdajamās ņemes.

Tā tad no apgabala 28,200 dahldereem 53 gra-3cheem mu3i3churi pa3chi leetā tika 4,898 dahld. 5 gra-3chus jeb 21 procenti, kamehr pah3doti un i3nomati ir 23,302 dahlderi 48 grafchi jeb 79 procentes.

J3 Sezes. Slapja, ņlita ņeema ar ma3 ņneega, jau ņen a3behgufe pah3 wifem talneem, at3ahdama muh3 gandrih3 be3 ma3kas un wajad3igā buhwmateriala, jo ņlita zelo dehl, nekija eefpeh3ams ta peete3ofchi eegah-3at. Ari weh3ais, wehlais pawafaris pah3weh3tees krah3chānā3 ņeetonē, kur katri3 ņemlopi3 ņeidsahs wafa-3ajas ņehju u3tizet ņemes k3eh3im, kaut3chu to gan ņcho-3gad neidewigā laifa dehl, newareja lahrtigi i3frahdat. — Rud3u un a3bolina lauti i3ņlata3 puflih3i labi, kaut3chu gan ņematās un ņmagakās meetas deefgan ze-3ufchi, bet tomehr wizi ap3ola daud3 labaku plauju, nekā pagah3ufchā gadā. No kuzas mehs dabujam loti ma3 zeest ņchopawafar, kur preti pagah3ufchā gadā ta muh3 deefgan beechi apzeemoja. — Auglu kōki ņchogad i3ņlā-3ih3s loti krah3chāi ņawās bagatās ņeeds un tāpat ari butu warbut rudens anglu bagatum3, ja tik pah3leeku leelais ņufainu wairums nebutu ņchahdejis. I3pah3chi o3olbambuki bija nered3etā daud3umā un pa3ahweja ilgaku laiku. Butu loti weh3ejams, ka ņemlopi3 kopigi ņtohtos pee ņchahdu ņlahdigu ņufainu i3ni3hina3chōnās. Bet deemschehl tas teef wehl loti ma3 eewehrotis. — Silta ņeema un ņaltais pawafaris nepalika neatne3s da3chās ņlimibas. I3pah3chi ņarfonis apzeemoja muh3 loti nepatih3kami, preeprah3dams pat da3chu ņahpigu upuri. — Kā d3irdams, tad ņchowafar bu3chot mums mehr-3neeku kungi i3ņchērt kopganibas wajad3igās da3ās. Pa-3teef, ņchiwajad3iba bija jau ņen ņahpigi ņajuhtama. Ari wehl plawas teef ņchogad eerahditās, kaut3chu gan jau preefch gadeem 13 mums i3dalija ņemi jaunās robe3chās. Ne3in, kad dabu3im galigi nodibinatās robe3chās, kur wair3 nebutu jabaidās, ka eerahdito atkal neatdotu zitam.

Sezeetis.

No Zodes. Seemas ņehja puflih3i labi i3zeetufe lehno, ņlapjo ņeemu; ņematās laud3s ņweefchi un rud3i gan pawah3i, da3cham pat ņche un te gabals bij jai3ar preefch wafaraja. Ari ilgās na3is-3ainas un auk3tais ņeemela weh3ch deefgan maitaja ņeemas ņehju. A3bo-3lisch ņola ņchogad daud3 labaku plauju, nekā pagah3u-3cho gadu. Wafaraja lauti bij ņchowafar gruh3tati ņa-3irahdajami, kas noh3a zaur tom, ka pawafara eefah-3umā bij ilgi flap3s un auk3s; tadehl ari ņchogad pali-3ahm dru3tu wehlatu ar eefeh3chānu, nekā ziteem pawafareem. —

15. maijā pee mums notifahs ņchahds behdigs no-3tikums. Zodes ma3ās mu3i3chās Zeribas arendatorim, lah3s 14 gadus we3s ganu puika palah3rās. Nelaimigo atrada ar pateewu auklu, pee ņema, teewa al3ņni3cha, ar ze3eem pret ņemi at3peedufchōs, ņawu garu i3flaidufchu. Nelaimigais bijis ņawam kungam, tā ari wezakeem jo mi3ih3ch un pa3lau3ig3 behrns, tā ka nekahds eeme3li3 nebutu domajams pee pa3chahwibas. Puika bijis tik ko tahdu puf3iundu weens patš pee ņawa ganama puika, kur to ziti naw red3eufchi. Peh3 minetā laizina deenaf-3meita ne3 puikam palaunad3i un atrod ņcho jau ņihwu. Hermanis.

No ahrņemēm

Wah3ija. Reweens zilweš pa3aulē naw tik ņipri publejees, zaur ņaweem pree3ritejem-rak3neekem, ņawus mehrkus, ņawu garu un ņawus lih3ek3us lauidim tik pla-3chi i3flaidrot, ka Wi3marks. Weens no tahdeem Wi3-3marka aprak3itajeem ir weh3turneeks Moriz3 Bu3ch3, kuzch Wi3marku eerauga tikpat nemaldigu, ka pahwe3tu, un par ņatru laipnibas ņihmiti, ko Wi3marks tam i3 ņchē-3lā3ibas parah3dijis, gau3chi pree3ajas. Bu3ch3 ir ņaral-3itijis par Wi3marku gruh3matu: „Unser Reichskanzler“, kuzā tas pat wir3ņwah3ru pakaramo aprak3ta, kas tam, ar Wi3marku kopā brou3ot, i3lih3is i3 ap3alte3. Bu3ch3 ņina, ko Wi3marks eh3, d3er, kad tas rihtās zekās, kad wafarās eet gulet, waj tad patš d3en bah3idu u. t. pr.; — tahdas leetas modina laufchu ņlah3chribu. Bu3ch3 ņina pat to, kad Wi3marks mehd3 zigaru a3ņahpinat, no kam zitu Wah3u wal3tju delegateem Wi3marka ņlah3i3chānā bailes! Bet at3ah3im Bu3chu, preegre3ņim ņawu weh-3ribu nopeetnākam wihram, ņlawenajam li3umu pratejam Blunt3chlijam, ko tas par ņawu ņarunu ar Wi3marku 1868. gadā ņah3ta. Wi3marks teizis: Tautas ir wi-3ri3ch3igas un ņewi3ch3igas. Wah3u tauta ir tik wi-3ri3ch3iga, ka to weenu pa3chu nemaf newar ņawaldit. I3 katri3 d3ihwo peh3 ņawa prahta. Bet wif3 kopā tee nogah3ch wifu tā lahda ņtraume. Slahwi un ņalti tur-3pre3im ir ņewi3ch3igi, ne-3efpeh3 neka. Kreemi newar be3 Wah3eefcheem gli3chi neka i3darit. Tee newar ņrah-3at, bet ir weegli wadamu un pa3lau3a ņaweem kungeem. Tikpat nedarbigi laud3s ir Angli, Spaneefchi un Fran-

zusi. Westfali un Schwabi ir ihsti Germani un tapehzi ori geuhti pee walfis peeradinami. Bet kad tee faduf-moti, tad kaujas la waroni. Tomehr tas noteel tikai retumeem. Pruhshods turpretim stipri ween famaishti Wahzeeshi ar Slaweem. Tapehzi ori Pruhshi weegli famaldami. — Pruhshas walfis padome ir eezelti: 41 walfis amata wihti un ofizeeri, 12 muishituri, 6 tirgotaji un ruhpneehi, 4 garidsneeki un 4 prowintshu un apgabalu preeksheeki. No Berlineeshieem, isremoi walfis amata wihtus, naw neweens eewehleis. Saprotama leeta, ka walfis padome augstakahm kauschu fshirahm pahrs-wars. Ta tatschu Bismarfa politika. — Belgijas reichs-tagis fanahls jau julija mehnesi un newis augusta, ka agral runaja. Ta ka jaunai ministerija klerikala, tad saprotama leeta, ka ta ruhpeees par to, ka stolas nehtu atkal garidsneeku pahrwaldishana. Ta gan noschelo-jama, bet pateesa leeta. — Franzuschi nodarbojas schim brihscham atkal ar kara-klausbas laika pahshinaschana jautajumu. Tomehr pee tagadejeem politisheem apstahleem jadoma, ka kara-deenasta pahshinaschana Frantschu armija nenotika. — Anglija. Anglu waldiba tagad pasiaojufe

ari zitahm Europas leelwalfim sawu lihgumu ar Fran-ziju Egiptes jautajuma. Pehz mineta lihguma top dibi-nata femishka Europas leelwalfiu komishja, kas pah-ruhshos Egiptes naudas buschana un wifu semes pah-waldishanu. Anglija apremas 1. janwari 1888. gada sawu kara-spehku atsaukt is Egiptes, ja leelwalfis pa-tohm starpahm nebutu nolehmuschas, ka Anglu kara-spehklam tur japaleek igal. No jo leela swara ir, ka Kreewija un Turzija isturesees schat joutajuma. — Meln-kalne. Jau feshi gadi pagahjuschi, kamehr leelwalfis Berline notureja kongresu, un tikai tagad nopeetni fahf isfshirt robeshu joutajumu starp Turziju un Melnkalni. Skutarijas general-gubernators Mustafa Afims pa-fcha, kuzsch nesen atpakal eezelts ari par Albanijas gubernatoru, eeradees, us leelwalfira pawehli, Andrije-witscha un farunajees tur ar Melnkalnes kresu Riko-laju, ar kuru ari panahsta weenoschana. Pehz schis weenoschana Melnkalne eerems Plawas un Gufines apgabolu un Turzija peespeedis kalnu apdihwotajus ar waru us padoschana. — Egipte. Kartuma ir ap-fehsta no lahdeem 20,000 dumpineeem. Gordons ap-

zeitinajees katoku misijas nama un newis waldibas pifi. Melu praweetis dodotees us Dongolu un Koroflu. Bet drihti eefahftees ramadana-swehiki un tad kara darbi us lahdu mehnesi mitefees. Ja Angli madijam nesuhsta leelaku kara-spehku preti, tad tas pehz mineteem sweht-feem war nonahkt gandriht lihds Kairai. (St. Journ. d. St.-Petersb.)

Atbildes.

Ar. E. — Kodis skolā. Par pusgabū — no 1. jūlija fahfet — „Balt. Semkows“ lihds ar veelsumu maksā par pasu 160 lb., turpreti no 1. jūlija lihds gada galam un fahf peerechnot 19. Nr. jamakā 2 rbl. Ta tad istrabht wehl 40 lap.

Zwanowitscham. Jenis fanemts. — Gan jau atrahse laiks, kur lofset to no sawejeem. — Ka Juhfu eefahfijumi mums woires nepatitu, tas nu gan naw. Lahdu pat labprahhtibu tagad us Zums turam, ka fenal. R. e. d.

Athildigs redaktors: A. A. Silips.

Доволено Цензурою, 12. июня 1884. г., Пгга.

Sludinajumi.

Simbaschu beedriba.

Jeeniti dibinataju tungi teel zaur scho — us pamatu Wisangstaki apstiprinateem statu-teem — laipni uzaizinati.

Lihgo fwehtkos,

24. juniā sch. g. plsk. 6 walarā, deht beedribas nobibinaschana, fapuzetees weef-nizas „Hotel Dobih“ augshēja jahle. Deenas kahrtiba bus:

- 1) beedru naudas apfweeschana un eemalfschana,
- 2) likumigas preeksheezibas jelschana un
- 3) daschadi deht beedribas darbības ufschidchana

wajadstigi pahrspechumi u. t. j. pr.

Pagaidu preeksheeziba.

!! Jauna gramata!!

Fabrikas strahdneeks

19. gadu-simteni.

No Kalnineeku Fritsch a. Maska 20. fap.

Riga, Puhzischu Gederta un beedra ap-gahdiba.

Stukmanes

dschedaschana beedriba

ifees 17. juniā

salumods

Krustalijzi, preti Stukmanes muishai, us Daugawas krasta.

Par labu ragu muslu un bufeti ir gabdats. Walarā bus iluminazija, raketes un krastu sprahdsinaschana.

Sahlums pulsk. 3 pehz pusd. Ispihkotaji.

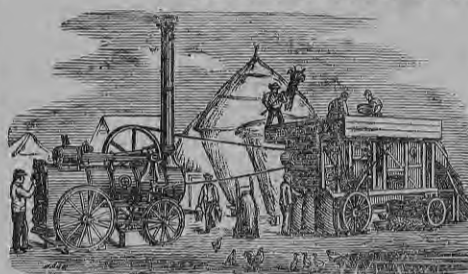
Ruston, Proktor un beedris, Riga,

pilschetas Kalku-eelā Nr. 6.

semkopibas-maschinu un skunstigu mehslu pahrdotawa, atrodas leelā iswehle:

Lokomobiles un twaiku kulmaschinas

is paschu fabrikas Linkolnā;

Skunstigi mehslu, ka:

kaulu-milti, kainits, sehrskahbais amoniaks u. t. pr.

Flöthera stiftu-kulmaschinas, platsehshanas, wehtischanas-maschinas. — Wooda labibas un sahles-plaujmaschinas. — Efelu-maschinas. — Original „Tiger“ sirgu-grahbektis. — Flöthera un Sacka uniwersalee un tshetremeschu arkli. — Chrglu- un Sweedru-arkli. — Gzeschas. — Sehklas-apklah-jeji u. t. pr.

superfosfati,

kaulu-milti, kainits, sehrskahbais amoniaks u. t. pr.

Gatavus

fungu apgehrbus

wisjanakods mustureds no eelsh. un ohr-semju drehbos, par wislehtakahm zenahm pahrdod

Chr. Lermanis,

Riga, leelā Kaleju eelā Nr. 21.

Pastelleschana kahrtigi isgatowo.

Augst- un widusgrahdigus

Superfosfatus,

kaulu miltus, Kreewu guano

un U. F. Schwarzhoffa ARKLUS

peedahwa par lehtakahm zenahm

Sander Martinsohns,

Ahr-Rigas Kalku-eelā Nr. 1618.

Gesh-Rigas leelā Sunder-eelā Nr. 24.

Par eewehroschana!

semkopjeem, meldereem, kalejeem, tirgotajeem un zit.

Senakā J. S. Maidela Kursemes maschinu fabrika, Jelgawā, teel gluschi ispahrdotas:

tshuguna, dseljs, tehrauda un misina prezes, tapat ari daschadi materiali, maschinas, daschadi rihti u. t. t. Turpat ari lehti pahrdod

leelu skaitu daschadu mudulu.

Tumafas sinas bei tam wehl dabujamas Riga, pee Ch. G. Winogradowa fga, pee Jaaneem wahrteem, Nr. 4.

Leepaja

Jeniks'a maschinu fabrika, tilta pawiljonā.

R. Sachmanns

Riga

Karka un Kehniu eelas studri.

weenigais pahrdewejs no

Gibbons'a un Robinsona

nepahrspehtahm

lokomobilem

kulamahm maschinahm,

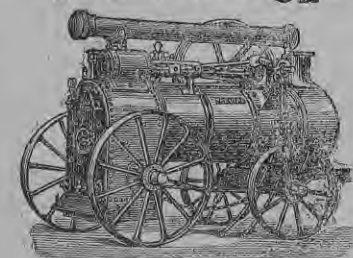
Franza Richtera jaunpahrlabotahm stiftukulamahm maschinahm ar sirgeem dsenamahm.

D. M. Osborna seena un labibas plaujmaschinas.

H. Sacks'a uniwersal arkli. Sweedru arkli № 9, 29.

Ahdas dsenamas fiksas, bei swikeem un fshabekla tihra mineral-maschinas eta.

Angleschu un Amerikan. wehtischanas maschinas.

sahles

un

labibas plauschanas maschinas.

Ihsti teiza-

mas sawa

darba pa-

strahdaschana

weenkahrschas leetaschana un konstrukzijā, stipras isstrahdajuma.

Scharls Burrell un dehla

lokomobiles un garainu kutamās maschinas; ihstenos Amerikaneschu sirgu grahbektus „Tiger“, peedahwa par lehtakahm zenahm

Brahli Martinsoni, Riga,

Ahrpilschetas Kalku-eelā Nr. 8, Wehrmana dahrsa tuwuma.